

**Громадська організація
«Львівська педагогічна спільнота»**

**ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ
УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«Ключові питання наукових
досліджень у сфері педагогіки
та психології у ХХІ ст.»**

29–30 січня 2021 р.

**Львів
2021**

УДК [37.01+159.9]:001.8«20»(063)
К 52

К 52   **Ключові питання наукових досліджень у сфері педагогіки та психології у XXI ст.:** Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 29–30 січня 2021 року). – Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2021. – 200 с.

У збірнику містяться матеріали, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Ключові питання наукових досліджень у сфері педагогіки та психології у XXI ст.». Для студентів, аспірантів, викладачів навчальних закладів, науковців та представників громадських організацій.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

УДК [37.01+159.9]:001.8«20»(063)

© Автори статей, 2021
© Львівська педагогічна спільнота, 2021

Дідиченко Р. С. ДОЗВІЛЛЯ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВОЇ ПЕРСПЕКТИВИ ПІДЛІТКІВ	110
Єфремова О. О. ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТТЯХ З ДИСЦИПЛІНИ «МІКРОБІОЛОГІЯ З ОСНОВАМИ ВІРУСОЛОГІЇ» В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	113
Коросіянєнь Т. П. РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ	117
Марчук А. А. ІННОВАЦІЙНА СКЛАДОВА ГОТОВНОСТІ ВИКЛАДАЧА ДО УПРАВЛІННЯ ПЕДАГОГІЧНОЮ ВЗАЄМОДІЄЮ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРІВ	121
Михайлова О. С., Молчанєнь І. М. ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТЕКСТІВ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ЗАБАРВЛЕННЯ ДЛЯ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ	125
Оляновська В. Є., Гуманкова О. С. ПРОБЛЕМА РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЙ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ У КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ	128
Орел-Халік Ю. В. КОМУНІКАТИВНА КУЛЬТУРА МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ	131
Панова С. О., Кривницька В. А. ВИКОРИСТАННЯ ВЕБ-КВЕСТІВ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ З МАТЕМАТИКИ У ВІРТУАЛЬНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ	133
Середяк І. І. ОСНОВНІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ ПОЛКУЛЬТУРНОГО РОЗВИВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У ГРУПІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	136
НАПРЯМ 7. СУЧАСНІ ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ПЕДАГОГІЧНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ	
Бугаєвська Ю. В. ВПЛИВ ПЕВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН НА ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ	140

Також згубно на дітей може впливає перегляд деяких телепрограм в яких демонструється жорстокість та агресія. Демонстрація насильства може призвести до агресивної поведінки осіб, які переглядали ці програми.

Таким чином, можна зробити висновок, що дозвіллева діяльність має значний виховний вплив у формуванні життєвої перспективи підлітків. Займаючись дозвіллевою діяльністю, підліток може уявити ідеальне для нього майбутнє, поставити перед собою цілі, які б він хотів досягти, розвинути життєво необхідні навички та розкрити свій потенціал. Але дозвілля може виступати і проблемою для підлітка, бо деякі з них використовують цей час не для саморозвитку та самоосвіти, а тільки для відпочинку. Це може статися тоді коли дозвілля організують не досить кваліфіковані, або не досвідчені спеціалісти.

Список літератури:

1. Бардашевська Ю. О. Роль дозвіллевої діяльності у формуванні особистості школяра / Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: Методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб.наук.пр. – Випуск 7 / Редкол.: І.А. Зязюн (голова) та ін. – Київ – Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2005. – С. 55–59.
2. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство / В. Й. Бочелюк. – К., 2006. – 210 с.
3. Регуш Л. А. Психологія прогнозування: успіхи в познанні будущого / Людмила Александровна Регуш. – СПб. : Речь, 2003. – 352 с.

Єфремова О. О.

*кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри екології та біологічної освіти
Хмельницький національний університет
м. Хмельницький, Україна*

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТТЯХ З ДИСЦИПЛІНИ «МІКРОБІОЛОГІЯ З ОСНОВАМИ ВІРУСОЛОГІЇ» В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Дисципліна «Мікробіологія з основами вірусології» – є одним з обов'язкових освітніх компонентів освітньої програми Середня освіта (Біологія) підготовки майбутніх фахівців на першому (бакалаврському)

рівні вищої освіти у Хмельницькому національному університеті. Метою дисципліни є формування у студентів сучасних наукових знань про систематику, особливості морфології, різноманітність мікроорганізмів, а також цілісного розуміння місця, ролі та значення мікроорганізмів у біосфері; умінь застосовувати знання з мікробіології та вірусології для пояснення особливостей організації різних систематичних груп мікроорганізмів та основ роботи з мікроорганізмами, які є необхідними при викладанні біології у школі. Важливою складовою формування умінь та навичок мікробіологічних досліджень є лабораторні заняття, де студенти на практиці вивчають методи мікроскопіювання, виготовлення мікроскопічних препаратів, методи фарбування бактеріальних клітин, виготовлення поживних середовищ, виділення та культивування мікроорганізмів.

В умовах, які склалися із початком пандемії COVID-19, студенти були змушені навчатися за дистанційною формою, сутність якої полягає в опосередкованій взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу з використанням цифрових технологій і мережевого зв'язку [1, с. 79]. Донесення змісту лекційного матеріалу за таких умов не викликає труднощів (використання платформи Zoom із модульним об'єктно-орієнтованим динамічним середовищем навчання (Moodle) цілком вирішує цю задачу), на відміну від лабораторних занять, де обов'язковим елементом є візуалізація всіх етапів проведення лабораторної роботи. Перед викладачем постає задача максимально наблизити дистанційну форму навчання до реальних умов, за яких студент зможе оволодіти методами мікробіологічних досліджень. Одним із шляхів вирішення цієї задачі є застосування інноваційних технологій навчання, що ґрунтуються на використанні відеофрагментів [2, с. 77].

Для максимальної візуалізації змісту лабораторних робіт з дисципліни «Мікробіологія з основами вірусології» були створені презентаційні матеріали «Виконання лабораторної роботи». Презентація містить матеріали, які поетапно відображують етапи лабораторної роботи. Теоретичні відомості на початку роботи надають пояснення щодо її виконання. Хід роботи містить рисунки та відеоматеріали виконання кожного з етапів (рисунки 1, 2). Відеоматеріали щодо виконання дослідів можна знайти у відеохостингу YouTube, за відсутності необхідних матеріалів, їх можна відзняти самостійно.

Для спонукання студентів до перегляду відеоматеріалів, відеофрагменти містять і результати виконання лабораторної роботи. Ці результати студенти мають самостійно інтерпретувати та при оформленні протоколу роботи зробити відповідні висновки (рисунок 3).

- *Посів у чашки Петрі.*
- Піднявши край чашки, проводять посів петлею або шпателем (рис. 1) і закривають чашку. Позначають і розміщують її у термостаті догори дном, щоб крапельки води, які утворюються з пари на кришці чашки, не потрапили на поверхню середовища і не розмивали ізольовані колонії.

Рисунок 1 – Посів на пластинку МПА в чашці Петрі

Рисунок 1. Слайд презентації до лабораторної роботи із рисунком та відеоматеріалом виконання одного з етапів роботи

ВІДБІР ПРОБ ВОДИ НА
БАК ДОСЛІДЖЕННЯ

Рисунок 2. Слайд презентації до лабораторної роботи із відеоматеріалом виконання одного з етапів роботи

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОВ ПИТНОЇ ВОДИ НА ЗМЧ І ЗКБ

Рисунок 3. Слайд презентації до лабораторної роботи із відеофрагментом з результатами роботи

Навчально-методичні матеріали «Виконання лабораторної роботи» завантажуються безпосередньо у Moodle, яке у Хмельницькому національному університеті використовується з 2009 року [1, с. 79]. Ці матеріали можна завантажити на персональний комп'ютер або мобільний пристрій студента, що дозволяє переглядати їх повторно і краще засвоїти навчальний матеріал.

Для перевірки та оцінювання виконання лабораторної роботи у дистанційній формі студенти проходять тест, який містить тестові завдання з теоретичного матеріалу і відеоматеріалів лабораторної роботи. Оформлені протоколи лабораторної роботи студенти завантажують у вкладку «Завдання до лабораторної роботи» окремим файлом, який викладач має можливість переглянути і оцінити.

Таким чином, використання інноваційних технологій навчання, що ґрунтуються на використанні відеофрагментів, під час лабораторних робіт з дисципліни «Мікробіологія з основами вірусології» забезпечує набуття студентами навичок виконання мікробіологічних досліджень та забезпечує високу якість результатів освітньої діяльності в умовах дистанційного навчання.

Список літератури:

1. Білецька Г.А. Професійна підготовка вчителів біології в умовах COVID-19 і карантинних обмежень (на прикладі Хмельницького

- національного університету) / Г.А. Білецька, С.В. Скрипник, Л.П. Казімірова, М.О. Тарасенко, О.О. Єфремова, С.В. Ільїнський // Інноваційна педагогіка. – 2020. – Випуск 29. Том 1. – С. 78–83.
2. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі : Навчальний посібник / В.В. Каплінський. – Вінниця : ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 – 224 с.

Коросіянець Т. П.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри математики і методики її навчання
Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
м. Одеса, Україна*

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ

У мінливому світі система освіти повинна формувати такі якості випускника вузу, як компетентність, ініціативність, мобільність, гнучкість, динамізм і конструктивність. Майбутній учитель повинен володіти прагненням до самоосвіти на протязі усього життя, володіти новими технологіями і розуміти можливості їх використання, вміти приймати самостійні рішення, адаптуватися в соціальному і майбутньому професійному середовищі, вирішувати проблеми і працювати в команді. Компетентність більшості випускників в області математичної підготовки обмежується рамками освітньої парадигми «Знання-вміння-навички» і не завжди відповідає навіть цим вимогам, а сучасне життя вимагає від учителя високого рівня професійної компетентності, яка безперервно підвищується в умовах мінливого світу і розвитку науки.

Одна з найважливіших проблем методики викладання математики – навчити застосовувати отримані знання, вміння і навички для творчого і дослідницького підходу до вирішення професійних завдань і не допустити лише формально засвоєння знань. Під час навчання у студентів повинна закладатися база сучасних математичних знань, формуватися мотивоване прагнення до самовдосконалення як педагогів-дослідників. Професійна компетентність учителя є поряд з професійною спрямованістю і гнучкістю інтегральною характеристикою його особистості. В даний час не існує точного означення як поняття компетентності взагалі, так і поняття професійної компетентності зокрема, в тому числі поняття компетентності вчителя. Професійну компетентність ми будемо позначати терміном «педагогічна компетентність» (Л.М. Мітіна під